

Enflasyon Muhasebesi, Kazanç Yönetimi ve Raporlama Kalitesi: Bist 100 Şirketleri Üzerine Bir Araştırma

Inflation Accounting, Earnings Management, And Reporting Quality: An Empirical Study on Bist 100 Companies

Salih TUTAR ^a Meltem ALTIN ^b

^a Samsun Üniversitesi Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü, Samsun, Türkiye. salih.tutar@samsun.edu.tr

^b Bursa Uludağ Üniversitesi Orhaneli Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Bölümü, Bursa, Türkiye. meltemaltin@uludag.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: Enflasyon Muhasebesi Kazanç Yönetimi Raporlama Kalitesi Karlılık Göstergeleri BIST100 Gönderilme Tarihi 9 Ekim 2025 Revizyon Tarihi 7 Aralık 2025 Kabul Tarihi 10 Aralık 2025 Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi	Amaç – Bu çalışma, Türkiye’de 2023 yılı itibarıyla yeniden uygulamaya geçirilen enflasyon muhasebesi düzenlemesinin şirketlerin finansal raporlama göstergeleri üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Yöntem – Çalışmada, Borsa İstanbul’da (BIST100) yer alan 83 firmanın 2020–2024 dönemine ait finansal göstergelerinden oluşturulan panel veri seti analiz edilmiştir. Enflasyon muhasebesi uygulamasının karlılık göstergeleri (EBIT, EBITDA, ROA), kazanç yönetimi davranışları (TACC) ve nakit akımları ile muhasebe kârı uyumu (CEAR) üzerindeki etkileri incelenmiştir. Yöntem olarak Uygulanabilir Genelleştirilmiş En Küçük Kareler (FGLS) ve kümelenmiş sağlam standart hatalarla tahmin edilen sabit etkiler modeli (FE) tercih edilmiştir. Bulgular – Elde edilen bulgulara göre, enflasyon muhasebesi uygulaması EBIT ve EBITDA üzerinde pozitif ve anlamlı etkiler göstermektedir. Bu durum, düzenlemenin şirketlerin finansal karlılık düzeylerini artırıcı bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. TACC modeline ilişkin bulgular, enflasyon muhasebesinin yöneticiler tarafından kazanç yönetimi amacıyla kullanılabileceğine işaret etmektedir. ROA ve CEAR üzerindeki etkilerin anlamlı çıkmaması ise enflasyon muhasebesinin bu iki gösterge üzerinde belirgin veya istatistiksel olarak desteklenen bir etki oluşturmadığını ortaya koymaktadır. Tartışma – Bulgular Pozitif Muhasebe Teorisi çerçevesinde değerlendirildiğinde, yöneticilerin finansal raporlamayı kendi hedefleri doğrultusunda şekillendirme eğiliminde olabileceği anlaşılmaktadır. Çalışma, Türkiye bağlamında enflasyon muhasebesinin firma davranışlarına etkisini çok boyutlu şekilde ortaya koyarak literatüre özgün katkılar sağlamaktadır.
ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: Inflation Accounting Earnings Management Reporting Quality Profitability Indicators BIST100 Received 9 October 2025 Revised 7 December 2025 Accepted 10 December 2025 Article Classification: Research Article	Purpose – This study aims to examine the impact of the inflation accounting regulation, which was reintroduced in Türkiye as of 2023, on firms’ financial reporting indicators. Design/methodology/approach – Using a panel dataset covering the period 2020–2024 for 83 firms listed on Borsa İstanbul (BIST100), the study analyzes the effects of inflation accounting on profitability indicators (EBIT, EBITDA, ROA), earnings management (TACC), and the alignment between cash flows and accounting earnings (CEAR). The analysis employs the Feasible Generalized Least Squares (FGLS) method and the fixed effects model estimated with clustered robust standard errors. Results – The findings indicate that inflation accounting has positive and significant effects on EBIT and EBITDA, suggesting that the regulation plays a role in enhancing firms’ financial profitability levels. The results from the TACC model imply that inflation accounting may be used by managers as a tool for earnings management. On the other hand, the statistically insignificant effects on ROA and CEAR reveal that inflation accounting does not produce a noticeable impact on these indicators. Discussion – When evaluated within the framework of Positive Accounting Theory, the findings suggest that managers may tend to shape financial reporting in line with their own objectives. The study provides a multidimensional insight into the effects of inflation accounting on firm behavior in the context of Türkiye and offers important implications for policymakers, standard setters, and financial statement users.

ETİK ONAY: Bu çalışmada ikincil veriler kullanılmış olup etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Önerilen Atf/ Suggested Citation

Tutar, S., Altın, M. (2025). Enflasyon Muhasebesi, Kazanç Yönetimi ve Raporlama Kalitesi: Bist 100 Şirketleri Üzerine Bir Araştırma, İşletme Araştırmaları Dergisi, 17 (4), 3433-3447.

1. Giriş

Yüksek enflasyon ortamlarında finansal tablolar, işletmelerin gerçek ekonomik durumunu yansıtmakta yetersiz kalmaktadır. Paranın satın alma gücündeki hızlı değişim, finansal tablolarda yer alan tarihî maliyetlerin anlamını yitirmesine neden olmakta; bu durum da yatırımcılar, kredi verenler ve diğer paydaşlar açısından yanıltıcı sonuçlar doğurabilmektedir. Enflasyonist ortamlarda nominal değerler üzerinden düzenlenen bilançolar ve gelir tabloları, şirketlerin kârlılık, varlık yapısı ve mali riskleri hakkında sağlıklı değerlendirmeler yapılmasını zorlaştırmaktadır (Ata, 2023; Özdemir & Kaderli, 2019). Bu bağlamda, enflasyon muhasebesi uygulamaları, finansal tablolardaki kalemlerin güncel satın alma gücüyle yeniden ifade edilmesini sağlayarak bilgilerin gerçeğe daha yakın ve karşılaştırılabilir olmasına katkı sunmaktadır (Yenisu, 2022). Böylece finansal bilgi kullanıcıları, şirketlerin finansal performansını enflasyonun bozucu etkilerinden arındırılmış biçimde değerlendirme imkânına kavuşmakta, karar alma süreçlerinde daha rasyonel davranabilmektedir.

Enflasyon muhasebesi uygulamaları, özellikle yüksek enflasyon dönemlerinde şirketlerin mali tablolarının gerçeğe uygun sunulmasını sağlamak amacıyla geliştirilmiş muhasebe tekniklerinden biridir (Arda, 2023). Türkiye'de ilk kez 1990'lı yıllarda tartışılmaya başlanan bu uygulama, 2003 yılına kadar belirli dönemlerde yürürlüğe girmiş ve daha sonra uzun süre askıya alınmıştır. Ancak 2022 yılı itibarıyla yeniden gündeme gelmiş ve 2023 yılında zorunlu uygulamaya geçilmiştir. Bu gelişme, küresel ölçekte enflasyon muhasebesi uygulamalarının yeniden değerlendirilmesine paralel bir eğilimi yansıtmaktadır (Akçay, 2024). Uluslararası düzeyde, Uluslararası Muhasebe Standardı (IAS) 29 "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" standardı ile bu alana ilişkin temel ilkeler belirlenmiştir. IAS 29, yalnızca yüksek enflasyon koşullarındaki ülkeler için geçerli olup, finansal tabloların reel değerlerle sunulmasını zorunlu kılmaktadır (Doğan, 2023). Literatürde enflasyon muhasebesinin finansal tablo kalitesi, karar alma süreçleri, sermaye piyasalarının etkinliği ve işletme değeri üzerindeki etkileri geniş bir çerçevede tartışılmıştır. Bazı çalışmalarda bu uygulamanın şeffaflığı artırdığı ve bilgi asimetrisini azalttığı yönünde bulgulara ulaşılırken (Gökçen, 2023; İnci, 2024; Kaya, 2023; Reyhan, 2025), bazı araştırmalar ise uygulama maliyetlerinin, yorumlama zorluklarının, yasal düzenleme yetersizliğinin ve bilgi eksikliğinin finansal raporlama kalitesini olumsuz etkileyebileceğini (Aktaş, 2009; Akdoğan, 2013; Arzova & Şahin, 2022) öne sürmektedir. Dolayısıyla, enflasyon muhasebesi hem teknik hem de stratejik açıdan dikkatle değerlendirilmesi gereken bir uygulama alanı olarak önemini korumaktadır.

Bu çalışma, enflasyon muhasebesi uygulamasının şirketlerin finansal raporlama kalitesi üzerindeki etkilerini çok boyutlu bir bakış açısıyla incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, enflasyon düzeltmesi yapılan finansal tabloların, işletmelerin kârlılık göstergeleri, kazanç yönetimi eğilimleri ve nakit akışları ile muhasebe kârı arasındaki uyum düzeyi üzerindeki etkileri analiz edilmiştir. Kârlılık açısından, faaliyet performansını yansıtan Faiz ve Vergi Öncesi Kâr (EBİT), Faiz, Vergi ve Amortisman Öncesi Kâr (EBİTDA) ve Varlık Getirisi (ROA) değişkenleri kullanılmıştır. Bu üç gösterge, enflasyon düzeltmesinin, işletmenin esas faaliyet kârlılığı üzerindeki etkisini analiz etmek açısından uygun ölçütler sunmaktadır. Kazanç yönetimi davranışlarını ölçmek amacıyla ise Toplam Kümülatif Tahakkuklar (TACC) oranı esas alınmıştır. TACC, yöneticilerin dönemsel kârları tahakkuklar yoluyla ne ölçüde manipüle ettiklerini ortaya koyma (Suadiye, 2021; Yel, 2021, Türkoğlu ve Bekçi, 2023) açısından muhasebe literatüründe sıkça tercih edilen bir göstergedir. Son olarak, nakit akışları ile muhasebe kârı arasındaki ilişkiyi değerlendirmek üzere nakit akımları ile muhasebe kârı uyumu (Cash Earnings and Accruals Ratio- CEAR) oranı kullanılmıştır. CEAR, enflasyon muhasebesi öncesi ve sonrası dönemlerde nakit bazlı performans ile tahakkuk bazlı kârlılık arasındaki uyumun düzeyini analiz etmeye (Alley vd., 2023) olanak tanımaktadır. Bu göstergelerin birlikte kullanımı, enflasyon muhasebesinin finansal tablolar üzerindeki etkilerini çok boyutlu bir perspektifle değerlendirme imkânı sağlamaktadır.

Çalışmanın temel araştırma soruları şu şekildedir: (1) Enflasyon muhasebesi uygulaması kârlılık göstergelerinde yapısal bir değişime yol açmakta mıdır?; (2) Enflasyon muhasebesi uygulaması, kazanç yönetimi davranışları üzerinde nasıl bir etki yaratmaktadır?; (3) Nakit akışları ile muhasebe kârı arasındaki ilişki enflasyon düzeltmesi sonrasında nasıl etkilenmektedir? Bu sorulara verilecek yanıtlar, yalnızca teknik bir değerlendirme sunmakla kalmayıp, aynı zamanda finansal tablo kullanıcılarının karar alma süreçleri açısından da kritik bir öneme sahiptir. Çalışma, söz konusu ilişkileri çok boyutlu olarak ele alarak literatüre katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Son yıllarda yaşanan yüksek enflasyonist ortam, yalnızca muhasebe sisteminde teknik uyarlamalar yapılmasını değil, aynı zamanda bu uyarlamaların finansal bilgi kalitesi üzerindeki etkilerinin daha derinlemesine analiz edilmesini de zorunlu kılmıştır. Enflasyon muhasebesi, teorik çerçevesi güçlü olmakla birlikte, uygulamada işletmelerin kâr-zarar yapıları, yönetsel raporlama davranışları ve nakit bazlı göstergeleri üzerinde çeşitli etkiler yaratabilmektedir (Gökçen, 2023; Reyhan, 2025; Arzova & Şahin, 2022; Akdoğan, 2013). Bu bağlamda, enflasyon düzeltmesinin yalnızca defter değerlerini güncellemekle sınırlı kalmayıp, kazanç yönetimi eğilimlerini tetikleyip tetiklemediği ve kârlılık ile nakit akışı arasında nasıl bir yapısal değişim yarattığı soruları önem kazanmaktadır. Bu çalışma, söz konusu sorulara odaklanarak enflasyon muhasebesinin uygulama sonuçlarını çok boyutlu bir perspektiften ele almayı amaçlamakta; böylece teknik bir muhasebe uygulamasının karar alma süreçleri üzerindeki etkilerine dair somut bulgular üretmeyi hedeflemektedir.

Bu çalışmanın kuramsal temeli, muhasebe uygulamalarının işletme yöneticileri tarafından rasyonel tercihlere dayalı olarak belirlendiğini öne süren Pozitif Muhasebe Teorisi'ne dayanmaktadır. Bu teoriye göre, yöneticiler muhasebe politikalarını yalnızca finansal gerçekliği yansıtmak amacıyla değil, aynı zamanda kendi çıkarlarını maksimize edecek biçimde seçme eğilimindedir (Watts & Zimmerman, 1990; Ulusan ve Doğan, 2008; Köroğlu, 2018). Özellikle bilgi asimetrisinin yüksek olduğu ve dış kullanıcıların kararlarının muhasebe verilerine dayandığı durumlarda, yöneticiler çeşitli tahakkuk kalemleri veya muhasebe tahminleri aracılığıyla finansal sonuçları etkilemeye çalışabilir.

Pozitif muhasebe teorisi, muhasebe uygulamalarını açıklamaya ve gelecekteki uygulamaları öngörmeye yönelik bilimsel bir yaklaşım olup, muhasebe alanında ampirik çalışmaların yaygınlık kazandığı 1960'lı yılların sonlarında muhasebe teorileri içerisinde yer almaya başlamıştır (Schreuder, 1985). Pozitif muhasebe teorisi, adını taşıdığı "pozitivizm" felsefesinden etkilenmiş ve bu doğrultuda, yalnızca gözlenebilir ekonomik gerçeklere dayalı bilgileri temel alarak açıklama yapmayı amaçlamıştır. Bu bağlamda pozitif muhasebe teorisi, yalnızca mevcut muhasebe uygulamalarını açıklamakla kalmaz; aynı zamanda gözlenen bu uygulamalardan genellemelere ulaşarak muhasebe ilkelerinin neden bu şekilde oluştuğunu anlamaya çalışır (Akdoğan & Aydın, 1987: 129). Pozitif muhasebe teorisinin temel sorunsalı, işletmelerin neden belirli muhasebe politikalarını tercih ettikleri ve bu tercihlerin arkasında yatan ekonomik güdülerin neler olduğudur (Sterling, 1990:102). Ayrıca, pozitif muhasebe teorisi yalnızca devlete karşı mali yükümlülüklerin yerine getirilmesi için değil, yöneticilerin geleceğe dönük karar alma süreçlerinde de rehberlik edebilecek sonuçlar üretmeyi hedeflemektedir (Iatridis & Joseph, 2005: 764). Bu bağlamda, muhasebe uygulamaları ile işletme yönetimi arasındaki ilişki, sadece raporlama aracı değil; aynı zamanda bir karar destek sistemi olarak da değerlendirilir.

Bu bağlamda enflasyon muhasebesi uygulaması, yöneticilere hem yeni yorum alanları hem de muhasebe politikası seçiminde esneklik sağlayabilir (Gençoğlu & Ertan, 2012; Kramarova, 2021). Bu durum, bazı yöneticiler açısından kazanç yönetimi fırsatı olarak değerlendirilebilirken (Namazi & Rezaei, 2012; Molaei, 2022), bazı işletmeler içinse gerçeğe daha uygun ve şeffaf finansal raporlama amacı taşıyabilir (Gökçen, 2023; Han, 2024). Pozitif Muhasebe Teorisi, bu ikili durumu açıklamakta ve çalışmanın kazanç yönetimi davranışlarını analiz etme amacını kuramsal olarak temellendirmektedir. Bu çerçevede, enflasyon muhasebesinin sadece teknik bir düzenleme değil, aynı zamanda yönetsel davranışları da etkileyen stratejik bir araç olduğu düşünülmektedir.

Çalışmada, nicel yöntem yaklaşımı benimsenmiş olup, tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra fark testleri ve regresyon analizleriyle göstergeler arasındaki ilişkiler ortaya konmuştur. Böylece, enflasyon muhasebesinin yalnızca muhasebe kalemlerinde nicel bir değişim yaratıp yaratmadığı değil, aynı zamanda yönetsel davranışları etkileyip etkilemediği de ampirik olarak test edilmiştir. Bu yöntemsel yaklaşım, çalışmanın bulgularına akademik geçerlilik ve güvenilirlik kazandırmasının yanı sıra, politika geliştiricilere ve uygulayıcılara da sağlam bir veri temeli sunmaktadır.

2. Kavramsal Çerçeve

Enflasyon, fiyatlar genel düzeyinde sürekli ve hissedilir bir artış yaşanması olarak tanımlanmakta ve bu süreç, ulusal para biriminin satın alma gücünde meydana gelen azalmayı ifade etmektedir (Berber & Artan, 2004). Temelde, toplam talebin toplam arzı aşmasıyla oluşan dengesizlik sonucunda fiyatlar genel seviyesinde artış meydana gelir ve bu artış süreklilik kazandığında enflasyon ortaya çıkar (Guth, 2000; Barro, 1996). Bu

ekonomik dengesizliğin sürekli hale gelmesi yaşam koşullarını zorlaştıran sosyoekonomik bir problem olarak kabul edilmektedir (Béland vd., 2024).

Enflasyon, ekonomik dengeleri olumsuz etkileyen çok yönlü bir süreç olup, ortaya çıkış nedenlerine göre talep ve maliyet enflasyonu olarak başlıca iki temel türde incelenmektedir. Talep enflasyonu, ekonomide toplam talebin üretim kapasitesinin üzerine çıkmasıyla oluşmaktadır; bu durumda artan tüketim harcamaları, mal ve hizmet fiyatlarının genel seviyesini yukarı çekmektedir. Maliyet enflasyonu ise üretim maliyetlerinde meydana gelen artışlardan kaynaklanmaktadır; özellikle iş gücü, enerji ve hammadde maliyetlerindeki yükselmeler, firmaların satış fiyatlarına yansıtarak genel fiyat düzeyini artırmasına neden olmaktadır (Akçay, 2024). Her iki enflasyon türü de farklı mekanizmalarla işlese de nihayetinde ekonomik dengeyi bozarak hem üreticiyi hem de tüketiciyi olumsuz yönde etkiler.

Enflasyonun etkileri yalnızca fiyat düzeyinde değil, işletmelerin yönetimi, mali tabloların güvenilirliği, yatırım kararlarının doğruluğu ve kamu gelirlerinin sürdürülebilirliği gibi birçok hayati alanda hissedilmektedir. Bu bağlamda, enflasyon muhasebesi uygulamaları, işletmelerin ve ekonomik sistemin sağlıklı işleyişi için kritik bir araç haline gelmiştir (Tweedie & Whittington, 2009; Yenisu, 2022). Enflasyon muhasebesi, fiyatlar genel düzeyindeki sürekli artışın (enflasyonun) muhasebe bilgileri üzerindeki bozucu etkilerini ortadan kaldırmayı amaçlayan ve finansal tabloların gerçeğe uygun biçimde sunulmasını sağlayan bir düzeltme sistemidir (Arda, 2023). Bu bağlamda enflasyon muhasebesi, mali tabloların gerçekçi bir şekilde sunulmasını sağlamak üzere, parasal olmayan kalemlerin ilgili düzeltme katsayıları ile çarpılması yoluyla cari dönemin satın alma gücüne göre yeniden hesaplanmasını kapsar (VUK Seri No: 555). Temel olarak, paranın satın alma gücündeki değişimin dikkate alınması yoluyla mali tabloların enflasyonist etkilerden arındırılarak düzeltilmesini ifade etmektedir.

Bilginin doğruluğu, uygunluk ve karşılıklılık teorisine göre dış dünya ile uyumuna bağlı olarak değerlendirildiğinde, enflasyonist ortamlar, mali raporların bu doğruluğu yansıtmama kabiliyetini zayıflatmaktadır (Robson, 1994). Bu bağlamda enflasyon muhasebesi, bozulan finansal bilgi kalitesini düzeltmeyi hedeflemekte birlikte işletme ve diğer paydaşların doğru karar alabilmeleri için ihtiyaç duyduğu gerçek ve güvenilir verileri yeniden üretmektedir.

Muhasebenin temel ilkelerinden olan "parayla ölçülme" ve "maliyet esası", geleneksel finansal raporlama sisteminde işletmelerin faaliyetlerinin nominal değerler üzerinden sunulmasını gerektirir. Ancak bu durum, paranın satın alma gücündeki azalmayı dikkate almadığı takdirde, özellikle uzun süreli yüksek enflasyon dönemlerinde finansal tabloların gerçeği yansıtmama gücü azalır (Kramarova, 2021). Bu gücü arttırmak amacıyla enflasyon muhasebesi, muhasebe disiplini içinde genişletilmiş bir yeniden değerlendirme süreci olarak değerlendirilmekte ve ekonomik gerçekliğin finansal tablolarla uyumunu sağlamayı hedeflemektedir (Acer vd., 2024).

2.1. Kârlılık Göstergeleri

Kârlılık, bir işletmenin faaliyetleri sonucunda elde ettiği gelir ile bu gelirleri elde etmek için katlandığı maliyetler arasındaki farkı yansıtan temel bir performans göstergesidir (Aydeniz, 2009). İşletmelerin sürdürülebilirliği, yatırımcıların ilgisi ve piyasa değeri üzerinde doğrudan etkili olan kârlılık, aynı zamanda finansal dayanıklılığın da önemli bir göstergesidir (Kurt, 2021). Kârlılık analizi hem yönetsel karar alma süreçlerinde hem de dış paydaşlar tarafından yapılan değerlendirmelerde kritik bir rol oynamaktadır (Atılğan, 2017). Kârlılık göstergeleri ise firmanın faaliyet performansını, verimliliğini ve kaynak kullanım etkinliğini ölçmek için kullanılan finansal oranlardır.

Bu çalışmada, işletmelerin finansal performanslarını değerlendirmek ve rapor kalitesini analiz etmek amacıyla EBIT, EBITDA ve ROA göstergeleri temel kârlılık ölçütleri olarak kullanılmıştır. Bu göstergeler hem operasyonel etkinliği hem de varlıkların gelir yaratma kapasitesini analiz etmek açısından önemli araçlardır. EBIT, işletmenin esas faaliyetlerinden elde ettiği kârlılığı yansıtmaktadır. Faiz ve vergi gibi işletme dışı kalemler hariç tutulduğundan, operasyonel performansın daha net bir şekilde değerlendirilmesini sağlamaktadır. EBITDA, amortisman ve itfa giderlerini de dışarda bırakarak işletmenin nakit yaratma gücüne odaklanmaktadır. Bu yönüyle finansal yapıdan ve muhasebe politikalarından arındırılmış bir kârlılık ölçüsüdür. ROA ise, net kârın toplam aktiflere oranı olarak tanımlanmakta ve işletmenin sahip olduğu varlıkları ne derece etkin kullandığını göstermektedir. Yatırımcılar ve finansal analiz yapan paydaşlar

açısından işletmenin varlıklarını kâra dönüştürme becerisini ortaya koymaktadır (Bouwens vd., 2019; Mustafa & Ögüz, 2021).

Bu göstergelerin her biri, finansal raporlamanın kalitesiyle ilişkilidir. Enflasyonist dönemlerde, özellikle amortisman ve finansman giderleri gibi kalemlerin parasal etkilerle değişmesi, bu göstergelerin gerçeği yansıtmasını zorlaştırabilir. Bu nedenle, enflasyon muhasebesi uygulamalarıyla düzeltilmiş mali tablolar üzerinden hesaplanan EBİT, EBİTDA ve ROA değerleri, işletmenin gerçek finansal performansını değerlendirmede daha sağlıklı sonuçlar sunması beklenmektedir. Bu doğrultuda aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir:

H1: Enflasyon muhasebesi uygulaması sonrası EBIT göstergesinde anlamlı bir değişiklik gözlemlenir.

H2: Enflasyon muhasebesi uygulaması sonrası EBITDA göstergesinde anlamlı bir değişiklik gözlemlenir.

H3: Enflasyon muhasebesi uygulaması sonrası ROA göstergesinde anlamlı bir değişiklik gözlemlenir.

2.2. Kazanç Yönetimi

Kazanç yönetimi, işletme yöneticilerinin finansal raporlar üzerinde çeşitli muhasebe politikaları ve uygulamaları aracılığıyla, bilerek ve isteyerek değişiklik yaparak finansal sonuçları belirli amaçlar doğrultusunda şekillendirmesi sürecidir (Tekin ve Kabadayı, 2011). Bu süreçte hedeflenen, çoğu zaman işletmenin ekonomik performansına ilişkin dış paydaşların algılarını etkilemek ya da belirli finansal göstergeleri belli bir düzeyde tutmaktır (Tekin ve Kabadayı, 2011; Myers vd., 2007). Schipper (1989), kazanç yönetimini “özel kazançlar elde etmek amacıyla finansal raporlama döneminde bilerek ve isteyerek müdahalede bulunulması” olarak tanımlamaktadır. Healy ve Wahlen (1999) ise bu kavramı, “firmanın ekonomik performansı hakkında bazı paydaşları yanlış yönlendirmek ve rapor edilen hesap bilgilerine bağlı olarak gerçekleştirilen sözleşmelerin sonuçlarını etkilemek amacıyla, yöneticilerin finansal raporları değiştirmek için takdir haklarını kullanmaları” şeklinde açıklamaktadır.

Kazanç yönetiminin amaçları yalnızca dönemsel kârlılığı yüksek göstermekten ibaret değildir. Easterbrook (1984), bu uygulamanın temel hedeflerinden birinin kar payı dağıtım sürecinin yönetilmesi olduğunu belirtmektedir. Yöneticiler, dağıtım kararlarını etkilemek amacıyla kâr kalemlerini manipüle edebilirken, Çıtak (2009) da benzer şekilde kazanç yönetiminin zarar kalemlerini gizleyerek, firma maliyetlerini olduğundan daha az göstermeye yönelik bir araç olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda kazanç yönetimi, hem muhasebe uygulamalarındaki esneklikten yararlanmakta hem de zamanlama ve sunum teknikleri yoluyla gelir ve gider kalemleri üzerinde değişiklik yapılmasına olanak tanımaktadır. Bozkurt (2000), yöneticilerin özellikle ekonomik krizler ya da düşen kârlılık dönemlerinde, yatırımcı güvenini korumak ve istikrar algısı yaratmak adına kazanç yönetimi faaliyetlerine başvurduklarını ifade etmektedir.

Bu çalışma kapsamında ele alınan finansal raporlama kalitesi ile ilişkili olan kazanç yönetimi, işletmelerin kârlılık göstergelerini etkileyerek finansal tabloların gerçeği yansıtmaya düzeyini belirleyici bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Çalışmada kullanılan EBİT, EBİTDA ve ROA gibi kârlılık göstergeleri, yöneticilerin kazanç yönetimi uygulamalarına başvurmaları durumunda manipülasyona açık hale gelebilmektedir.

Kazanç yönetimi uygulamaları en çok ekonomik belirsizlik dönemlerinde, düzenleyici değişikliklerde ve bir mali yıl içindeki belirli zamanlarda yaygındır. Bu uygulamalar ekonomik koşullar, düzenleyici ortamlar ve kurumsal yönetim yapıları dahil olmak üzere çeşitli faktörlerden etkilenmektedir (Espahbodi vd., 2021). Fatima vd (2023), yaptıkları çalışmada 2007-2008 küresel mali krizi, firmalar ekonomik istikrarsızlığın finansal raporları üzerindeki etkisini hafifletmeye çalıştıkça, 2009 yılında kazanç yönetiminin artmasına yol açtığını ifade etmişlerdir. Ayrıca ekonomik gerilemeler genellikle firmaları finansal hedefleri karşılamak ve yatırımcı güvenini korumak için kazanç yönetimine girmeye sevk ettiğini belirtmişlerdir.

Düzenleme, değişen muhasebe standartları ve uygulama sonrası dönemlerde kazanç yönetimi uygulamalarında dalgalanmalar görülmektedir. Düzenlemeler başlangıçta kazanç yönetimini azaltırken, tahakkuk tabanlı uygulamalar genellikle zaman içinde düzenleme öncesi seviyelerine dönmekte ve yaygınlığını etkilemektedir (Espahbodi vd., 2021; Fatima vd., 2023; Vladu vd., 2024).

Bu açıdan bakıldığında, enflasyonist dönemler hem ekonomik belirsizliğe hem de düzenlemelerde değişikliğe neden olması nedeniyle, kazanç yönetimi faaliyetlerini yaygınlaştıracığı ve dolayısıyla finansal bilgi

kullanıcılarının işletmenin gerçek performansına ulaşmasını zorlaştıracak varsayımla aşağıdaki hipotez geliştirilmiştir.

H4: Enflasyon muhasebesi uygulaması sonrası kazanç yönetimi davranışları (TACC oranı) azalır (şeffaflık artar).

2.3. Nakit ve Kar Uyum

Finansal raporlama açısından işletmelerin performans değerlendirmelerinde kâr ve nakit akışı verileri temel göstergeler arasında yer almakla birlikte, bu iki değişkenin zamanlama ve hesaplama yöntemlerindeki yapısal farklılıklar, aralarında önemli bir uyumsuzluğa yol açabilmektedir (Atasel, 2023). Kâr, muhasebe standartları doğrultusunda tahakkuk esasına göre hesaplanan bir performans göstergesi iken; nakit akışı, işletmeye fiilen giren ve çıkan gerçek nakit hareketlerini yansıtmaktadır. Bu farklılık, özellikle gelir ve giderlerin raporlanma zamanlamasındaki sapmalardan kaynaklanarak, kâr ile nakit akışı arasında tutarsızlıklara neden olabilmektedir (Stice vd., 2017). Satışlardan doğan gelirlerin hemen nakde dönüşmemesi ya da bazı giderlerin dönem içinde nakit çıkışı yaratmaması durumunda, işletme kârlı görünmesine rağmen likidite sorunları yaşayabilmektedir. Bu durum, özellikle nakit akışı yönetiminin işletmelerin hayatta kalması açısından kritik önem taşıdığı başlangıç ve kriz dönemlerinde daha belirgin hale gelmektedir.

Uyumsuzluğun etkileri yalnızca kısa vadeli likidite problemleriyle sınırlı kalmamakta, aynı zamanda finansal analiz ve karar alma süreçlerinde bilgi asimetrisine de neden olabilmektedir. Özellikle finansal raporlamadaki eşleştirme ilkesine ilişkin zayıflıklar, dönem kârının gelecekteki nakit akışlarını tahmin etme yeteneğini azaltarak yatırımcılar açısından belirsizlik yaratmaktadır (Murdoch & Krause, 2012). Bununla birlikte, bazı araştırmalar kâr ve nakit akışı arasındaki bu uyumsuzluğun tamamen olumsuz bir durum olmadığını da öne sürmektedir. Oh & Penman (2021), bu uyumsuzluğun yüksek riskli ancak potansiyel değeri yüksek yatırımları ayırt etme konusunda bilgilendirici olabileceğini ve kazançların yorumlanmasında daha incelikli analizlere olanak tanıyabileceğini belirtmektedir. Ancak, bu tür uyumsuzlukların sistematik hale gelmesi durumunda finansal tabloların güvenilirliği ve şeffaflığı zarar görebilmektedir. Bu bağlamda, çalışmada kullanılan CEAR göstergesi, muhasebe kârı ile işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akımları arasındaki uyumu ölçmektedir (Bo, 2009). Enflasyonist dönemlerde nominal değerlerle hazırlanan finansal tablolar, bu uyumu olumsuz etkileyebilirken, enflasyon muhasebesi uygulaması ile finansal tabloların satın alma gücü dikkate alınarak düzeltilmesi, kâr ve nakit akışı arasında daha gerçekçi bir ilişkinin kurulmasını mümkün kılması beklenmektedir. Bu bağlamda çalışmada geliştirilen aşağıdaki hipotez, bu ilişkinin analitik olarak sınanmasını amaçlamaktadır:

H5: Enflasyon muhasebesi uygulaması sonrası nakit akımları ile muhasebe kârı arasındaki uyum (CEAR) artar.

3. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma, Türkiye’de 2023 yılında yürürlüğe giren enflasyon düzeltmesi uygulamasının firmaların kârlılık göstergeleri (EBIT, EBITDA, ROA), kazanç yönetimi davranışları (TACC) ve nakit akımları ile muhasebe kârı uyumu (CEAR) üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, çalışmada 2020–2024 dönemine ait Borsa İstanbul’da (BİST100) işlem gören 83 firmaya ait toplamda 415 firma-yıl gözlemiyle oluşturulmuş panel veri seti kullanılmıştır. Bu örneklem büyüklüğü hem zaman boyutu hem de kesit boyutu bakımından istatistiksel analizler için yeterli niteliktedir (Yerdelen Tatoğlu, 2018). Tüm analizler panel veri yapısına uygun şekilde STATA istatistik yazılımı aracılığıyla yürütülmüştür. Çalışmada kullanılan veriler, Refinitiv Eikon-LSEG veri tabanından elde edilmiştir. Araştırmada kullanılan değişkenler aşağıdaki Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Değişkenlerin Tanımı ve Hesaplanması

Göstergeler	Kısaltma	Hesaplanması
Kârlılık göstergeleri	EBIT	Net kâr + Faiz giderleri + Vergi giderleri
	EBITDA	EBIT + Amortisman giderleri + İtfa giderleri
	ROA	Net kâr / Toplam varlıklar
Kazanç yönetimi göstergesi	TACC	(Net Kar–Faaliyet Nakit Akımı)/Toplam Varlıklar _{t-1}
Nakit ve Kar uyumu göstergesi	CEAR	1- (Faaliyet Nakit Akımı – Net Kar) / Toplam Varlıklar _{t-1}

Enflasyon Muhasebesi göstergesi	ENF	Eğer Yıl∈{2023,2024}= 1 Eğer Yıl∈{2020,2021,2022} = 0
---------------------------------	-----	--

Çalışmada, enflasyon muhasebesi uygulamasının sonuçlarını analiz etmek amacıyla 5 ayrı regresyon modeli geliştirilmiştir. İlk üç modelde, enflasyon muhasebesi uygulamasının kârlılık üzerindeki etkisini ölçmek için EBIT, EBITDA ve ROA değişkenleri bağımlı değişken olarak kullanılmıştır. Dördüncü modelde, kazanç yönetimi düzeyini temsil eden TACC bağımlı değişken olarak ele alınmış ve enflasyon muhasebesinin şeffaflık üzerindeki etkisi test edilmiştir. Son modelde ise, muhasebe kârı ile nakit akımları arasındaki uyumu gösteren CEAR değişkeni bağımlı değişken olarak alınarak, enflasyon muhasebesi uygulamasının finansal raporlamadaki güvenilirliğe katkısı incelenmiştir. Modellerde temel açıklayıcı değişken olarak enflasyon muhasebesinin uygulandığı dönemleri temsil eden kukla değişken (ENF) kullanılmıştır.

Bu çalışmanın hipotezlerini test etmek amacıyla, aşağıda Denklem 1, 2, 3, 4 ve 5 ile sunulan modeller kullanılmıştır:

$$EBIT = \beta_0 + \beta_1 ENF + e \quad (1)$$

$$EBITDA = \beta_0 + \beta_1 ENF + e \quad (2)$$

$$ROA = \beta_0 + \beta_1 ENF + e \quad (3)$$

$$TACC = \beta_0 + \beta_1 ENF + e \quad (4)$$

$$CEAR = \beta_0 + \beta_1 ENF + e \quad (5)$$

Çalışmada, enflasyon muhasebesi uygulamasının firmaların kârlılığı, kazanç yönetimi ve nakit kâr uyumu üzerindeki etkilerini test etmek amacıyla temel istatistiksel analiz yöntemlerinden yararlanılmıştır. Analiz sürecinde betimleyici istatistikler kapsamında gözlem sayısı, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler hesaplanmıştır. Regresyon analizlerini gerçekleştirmeden önce temel varsayımları (heteroskedastisite-Breusch Pagan/Cook Weisberg; otokorelasyon- Wooldridge; çoklu doğrusal bağlantı-VIF ve sabit/rassal etkiler-Hausman) test etmek amacıyla ön testler gerçekleştirilmiştir (Yerdelen Tatoğlu, 2018). Gerçekleştirilen analizler sonucunda örneklemde elde edilen panel veri yapısına uygun olarak FGLS ve Fixed Effects + Clustered SE yöntemiyle regresyon analizleri gerçekleştirilmiştir.

4. Bulgular

Bu bölümde, çalışmanın tanımlayıcı istatistikleri, korelasyon analizi, çoklu doğrusallık ve VIF değerleri ele alınmıştır. Ayrıca heteroskedastisite, otokorelasyon testleri, hausman testi ve tüm bu analizler doğrultusunda gerçekleştirilen regresyon analizinin sonuçları sunulmuştur.

4.1. Tanımlayıcı İstatistikler

Tanımlayıcı istatistikler kapsamında 2020-2024 dönemine ait 83 firmadan elde edilen EBIT, EBITDA, ROA, TACC ve CEAR değişkenlerine ilişkin gözlem sayısı, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler aşağıdaki Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	Min	Max
EBIT	400	.7280104	1.82e+07	-6957011	1.79e+08
EBITDA	400	.9862990	2.35e+07	-2727294	2.11e+08
ROA	413	.1689025	0.289817	-1.52179	1.574751
TACC	413	-.0431308	0.8499568	-13.69069	2.25699
CEAR	413	2.048403	12.19203	-46.19296	196.2278

Tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde, EBIT değişkeninin pozitif ortalamaya sahip olduğu, ancak oldukça yüksek bir standart sapma göstermesi nedeniyle firmalar arasında önemli düzeyde kârlılık farklılıkları bulunduğu görülmektedir. Minimum EBIT değerinin negatif olması, bazı firmaların faaliyet zararı yaşadığını ortaya koymaktadır. ROA değişkeni firmaların varlıklarını ortalama %16,9 oranında kârlı kullandığını

gösterirken, negatif minimum değer ve 0.29 seviyesindeki standart sapma, firmalar arası kârlılık performansının oldukça değişken olduğunu göstermektedir. TACC değişkeni ortalama olarak negatif çıkmış, bu durum genel olarak firmaların nakit bazlı kazançlarının muhasebe kazançlarından yüksek olduğunu işaret etmektedir. Ancak, yüksek standart sapma, bazı firmalarda olağan dışı tahakkuk yönetimi davranışlarının varlığına işaret etmektedir. CEAR değişkeni düşük bir ortalamaya sahip olmakla birlikte çok yüksek varyans sergilemekte, bu da nakit akımları ile muhasebe kârı arasındaki uyumda ciddi farklılıklar ve potansiyel uyumsuzluklar olabileceğini düşündürmektedir. Genel olarak, bu tanımlayıcı istatistikler firmalar arası ciddi finansal farklılıklar bulunduğunu ortaya koymakta ve bazı değişkenlerde aşırı uç değerlerin analiz süreçlerinde dikkatle ele alınması gerektiğine işaret etmektedir. Bu doğrultu da uç değerlerin regresyon sonuçları üzerindeki potansiyel etkilerini sınırlamak amacıyla veri setine ilave olarak %1 düzeyinde winsorization uygulanmış ve winsorize edilmiş değişkenlerle alternatif sabit etkiler modelleri tahmin edilmiştir.

Tablo 3'te ise enflasyon muhasebesinin uygulanmadığı dönem (Enf=0) ve enflasyon muhasebesinin uygulandığı dönem (Enf=1) aralığında EBIT, EBITDA, ROA, TACC ve CEAR değişkenlerine ait ortalama değerler ve standart sapmalar gösterilmiştir.

Tablo 3. Enflasyon Muhasebesi Öncesi ve Sonrası Tanımlayıcı İstatistikler

Değişken	Ortalama (Enf=0)	Ortalama (Enf=1)	Std. Sapma (Enf=0)	Std. Sapma (Enf=1)
EBIT	0.4197973	1.18e+07	1.31e+07	2.31e+07
EBITDA	0.5215620	1.66e+07	1.45e+07	3.13e+07
ROA	0.1644543	0.1755212	0.3164446	0.245685
TACC	-0.1001412	0.0416979	1.071353	0.2837428
CEAR	2.128408	1.929359	8.583451	16.16466

Enflasyon muhasebesi uygulaması sonrası EBIT değerinde artış gözlenmiştir. Bu durum, enflasyon düzeltmesinin faaliyet kârlılığını şişirici etkide bulunmuş olabileceğine işaret edebilir. EBITDA değerinde de dikkat çekici bir artış gözlemlenmektedir. Bu durum, düzeltme sonrası amortisman vb. giderlerin etkisinin azaldığı veya nakit yaratım gücünün raporlama açısından daha yüksek yansıtıldığını gösteriyor olabilir. ROA'da çok büyük bir fark gözlemlenmemekle birlikte, kısmi bir artış mevcuttur. Bu durum, düzeltme sonrası varlıkların daha etkin kullanılmaya başlandığı veya muhasebe kârındaki artışın etkisiyle bu oranın yükseldiğini gösterebilir. TACC Enflasyon muhasebesi öncesi tahakkuklar negatiftir (daha çok nakit temelli kazançlar). Ancak, uygulama sonrası tahakkuklar pozitif dönmektedir. Bu durum, kazanç yönetiminin artmış olabileceğine ya da düzeltmenin muhasebe kazançlarını daha çok etkilediğine işaret edebilir. CEAR oranı uygulama sonrası hafif azalmıştır. Bu durum, muhasebe kârı ile nakit akımları arasındaki uyumun çok sınırlı düzeyde bozulduğunu gösterebilir.

4.2. Temel Varsayım Testleri

Regresyon analizlerinin geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla (Yerdelen Tatoğlu, 2018), çalışmada panel veri modeline ilişkin temel varsayım testleri uygulanmıştır. Bu kapsamda, heteroskedastisite olup olmadığını belirlemek için Breusch-Pagan/Cook-Weisberg testi, otokorelasyon varlığını test etmek amacıyla Wooldridge testi ve çoklu doğrusal bağlantı riskini değerlendirmek için Varyans Şişirme Faktörü (VIF) analizi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, sabit etkiler ve rassal etkiler modelleri arasında uygun tahminleyicinin belirlenmesi amacıyla Hausman testi uygulanmıştır. Tablo 4'te temel varsayım testlerine ilişkin sonuçlar gösterilmektedir.

Tablo 4. Temel Varsayım Testleri

Çoklu Doğrusal Bağlantı (VIF)		Heteroskedasticity (Modified Wald Test)		Otokorelasyon (Wooldridge Test)		Hausman Test		
Değişken	VIF	Chi2	prob	F	prob	Model	Chi2	Prob
ROA	1,21	6.8e+05	0,000	1,02	0,318	Model 1	6.58	0.0103
EBIT	1,20					Model 2	8.04	0.0046
TACC	1,10					Model 3	6.09	0.0160

ENF	1,09					Model 4	7.08	0.0073
EBITDA	1,07					Model 5	6.15	0.0230
CEAR	1,04							

VIF değerleri çoklu doğrusal bağlantı (multicollinearity) olup olmadığını test etmek için kullanılır. Genel olarak $VIF > 10$ ise yüksek çoklu bağlantı riski vardır (Yerdelen Tatoğlu, 2018). Gerçekleştirilen analiz sonucunda değişkenlerinin tamamı için VIF değerleri oldukça düşük ve 2'nin altında kalmaktadır. Bu durum, bağımsız değişkenler arasında ciddi bir çoklu doğrusal bağlantı sorunu olmadığını ve regresyon analizlerinde bu bakımdan güvenle ilerlenebileceğini göstermektedir. Heteroskedastisite testi sonuçlarına göre $\chi^2 = 680,000$ gibi çok yüksek bir değer elde edilmiş ve prob değeri 0.000 olarak hesaplanmıştır. Bu durum, güçlü bir şekilde heteroskedastisite olduğunu (yani hata terimlerinin sabit varyansa sahip olmadığını) göstermektedir. Bu bulgu, klasik OLS varsayımlarını ihlal eder ve standart hata tahminlerinin güvenilirliğini zayıflatır (Yerdelen Tatoğlu, 2018). Bu nedenle FGLS gibi alternatif yöntemlerle analiz yapılmasına karar verilmiştir. Otokorelasyon testinde $F = 1.02$ ve prob değeri 0.318 çıkmıştır. Prob değeri 0.05'ten büyük olduğundan otokorelasyonun varlığına dair anlamlı bir bulgu elde edilmemiştir. Yani hata terimleri arasında ardışık bir ilişki (otokorelasyon) bulunmamaktadır (Yerdelen Tatoğlu, 2018). Hausman testi, sabit etkiler (Fixed Effects – FE) mi yoksa rassal etkiler (Random Effects – RE) modelinin mi daha uygun olduğunu belirlemek amacıyla kullanılmıştır. Analiz sonucunda tüm modellerde χ^2 değerleri anlamlı ($\text{prob} < 0.05$) bulunmuştur. Bu sonuçlar, sabit etkiler modelinin tercih edilmesi gerektiğini göstermektedir (Yerdelen Tatoğlu, 2018).

Bu çalışmada, enflasyon muhasebesi uygulamasının bağımlı değişkenler üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla panel veri analizi yöntemlerinden FGLS (Feasible Generalized Least Squares) ve sabit etkiler modeli (Fixed Effects) sağlaştırmış standart hatalarla birlikte kullanılmıştır. FGLS yöntemi teorik olarak heteroskedastisite gibi model varsayımı ihlallerine karşı duyarlıdır ve özellikle firma sayısının yüksek (büyük N), zaman boyutunun düşük (küçük T) olduğu panel veri yapılarında etkin sonuçlar sunmaktadır (Yerdelen Tatoğlu, 2018). Ancak FGLS'nin hata yapısını tahmini esas alması nedeniyle tutarlılığı garanti etmemesi ve standart hatalarda güven sorunları yaşanabilmesi, uygulamada sınırlılıklar doğurabilmektedir (Yerdelen Tatoğlu, 2018). Bu nedenle, Hausman testi ile sabit etkiler modelinin uygunluğu belirlendikten sonra, heteroskedastisite problemlerini daha güvenilir şekilde ele alabilmek adına sabit etkiler modeli ve kümelemeli sağlam standart hatalar yöntemi (FE+Clustered (firma)) ile analiz gerçekleştirilmiştir. Bu yaklaşım, hem firma içi sabit etkileri modellemekte hem de sapmalı standart hatalara karşı dayanıklılık sağlayarak ampirik sonuçların güvenilirliğini artırmaktadır (Yerdelen Tatoğlu, 2018).

4.3. Regresyon Sonuçları

FGLS (Feasible Generalized Least Squares) yöntemi ve kümelemeli sağlam standart hatalar yöntemi (FE+Clustered (firma)) ile her bir model için gerçekleştirilen analiz sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Regresyon Modeli Sonuçları

Model/ Değişken	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
	EBİT	EBITDA	ROA	TACC	CEAR
FE (Clustered SE)					
ENF	7,900,747***	1.19e+07***	0.0112	0.1399**	-0.1842
p-value	(0.0000)	(0.0000)	(0.7446)	(0.0373)	(0.8940)
Constant	4,060,550	5,026,119	0.1644	-0.0994	2.1225
R ² (within)	0.1004	0.1483	0.0096	0.1405	0.0125
FGLS					
ENF	7,563,511***	1.14e+07***	0.0111	0.1418**	-0.1990
p-value	(0.0000)	(0.0000)	(0.7032)	(0.0248)	(0.8710)
Constant	4,197,973	5,215,620	0.1645	-0.1001	2.1284
Wald χ^2	17.39	27.08	0.15	12.79	0.03

Not: *** $p < 0.01$, ** $p < 0.05$, * $p < 0.10$.

Bu çalışmada, enflasyon muhasebesi uygulamasının firma düzeyinde kârlılık, kazanç yönetimi ve nakit-kâr uyumu göstergeleri üzerindeki etkisini incelemek amacıyla panel veri analizine dayalı çeşitli regresyon modelleri uygulanmıştır. Analizlerde hem Feasible Generalized Least Squares (FGLS) yöntemi hem de sabit etkiler modeli (Fixed Effects) robust standart hatalarla (clustered standard errors) birlikte kullanılmıştır. Hipotezlerin geçerliliği her iki yöntemin sonuçları karşılaştırılarak değerlendirilmiştir.

H1, H2 ve H3 hipotezleri, enflasyon muhasebesi uygulamasının kârlılık göstergeleri üzerinde anlamlı etkiler yaratıp yaratmadığını test etmektedir. Buna göre EBIT ve EBITDA değişkenleri için her iki modelde de enflasyon muhasebesinin etkisi istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif bulunmuştur ($p < 0.01$). Bu sonuçlar, enflasyon düzeltmesi uygulamasının faaliyet kârlılığı ve nakit bazlı kârlılık üzerinde olumlu yönde etkili olduğunu göstermektedir. Ancak, ROA değişkeni için elde edilen katsayılar her iki yöntemde de anlamsız çıkmıştır ($p > 0.05$), bu durum toplam varlıkların kârlı kullanımı açısından anlamlı bir değişikliğe işaret etmediğini göstermektedir. Dolayısıyla, H1 ve H2 hipotezi kabul edilmiş olup H3 hipotezi reddedilmiştir.

H4 hipotezi, enflasyon muhasebesi sonrası kazanç yönetimi davranışlarının (TACC oranı) azalarak finansal raporlamada şeffaflığın arttığı varsayımına dayanmaktadır. Ancak analiz sonuçları, TACC değişkeni üzerinde enflasyon muhasebesinin istatistiksel olarak zayıf düzeyde anlamlı ($p < 0.05$) ve beklenenin aksine pozitif etkili olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, ilgili dönemde tahakkuk temelli kazançların arttığını ve dolayısıyla kazanç yönetimi eğiliminde bir azalma yerine artış olabileceğini düşündürmektedir. Sonuç olarak, H4 hipotezi reddedilmiştir.

H5 hipotezi, enflasyon muhasebesi uygulamasının nakit akımları ile muhasebe kârı arasındaki uyumu artırdığı yönündedir. Ancak, CEAR değişkenine ilişkin katsayılar her iki modelde de istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > 0.05$). Bu durum enflasyon düzeltmesinin nakit-kâr uyumu üzerinde anlamlı bir etki yaratmadığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, H5 hipotezi reddedilmiştir.

Analizlerde elde edilen R^2 değerleri, enflasyon muhasebesi uygulamasının bağımlı değişkenler üzerindeki açıklayıcılık düzeyini göstermektedir. Sabit etkiler (FE) modeli ile yapılan tahminlerde EBIT, EBITDA ve TACC değişkenleri için sırasıyla %10,04; %14,83 ve %14,05 düzeyinde R^2 elde edilmiştir. Bu oranlar, enflasyon muhasebesinin firma faaliyet kârlılığı ve kazanç yönetimi eğilimi üzerinde anlamlı bir açıklayıcı güce sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, ROA ve CEAR gibi değişkenlerdeki R^2 değerlerinin oldukça düşük olması (sırasıyla %0,96 ve %1,25) bu değişkenlerde açıklanan varyansın çok sınırlı olduğunu ve modelin bu tür davranışları açıklamada yetersiz kalabileceğini ortaya koymaktadır. FGLS yöntemi kapsamında doğrudan R^2 hesaplanmamakla birlikte, modelin genel geçerliliği Wald χ^2 istatistikleri aracılığıyla test edilmiştir. Bu nedenle, özellikle CEAR ve TACC gibi değişkenlerde alternatif modelleme yaklaşımlarına veya ek kontrol değişkenlerine ihtiyaç duyulabileceği değerlendirilmektedir. Son olarak, enflasyon muhasebesi uygulamasının özellikle faaliyet ve nakit bazlı kârlılık üzerinde olumlu etkiler yarattığını, ancak kazanç yönetimi ve finansal şeffaflık göstergeleri açısından negatif sonuçlar verdiğini göstermektedir.

5. Sonuç

Enflasyon muhasebesi, yüksek enflasyon ortamlarında finansal tabloların gerçeği yansıtmaya gücünü artırmayı amaçlayan temel bir düzeltme mekanizmasıdır (Arda, 2023). Paranın satın alma gücündeki erozyonun finansal raporlara yansıttığı yanıltıcı etkileri ortadan kaldırarak, işletmelerin gerçek performansını ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu kapsamda, enflasyon muhasebesi uygulamalarından beklenen temel sonuçlar; kâr rakamlarının şişirilmesini önlemek, tahakkukların kalitesini artırmak, finansal göstergeleri karşılaştırılabilir hale getirmek ve yatırımcı ile diğer paydaşlar açısından şeffaflığı sağlamaktır (Reyhan, 2025). Özellikle amortisman, stok maliyetleri ve parasal kalemlerin düzeltmeye tabi tutulmasıyla birlikte, şirketlerin finansal yapılarının daha tutarlı ve sağlıklı biçimde analiz edilebilir hale gelmesi beklenmektedir (Doğan, 2023). Dolayısıyla, enflasyon muhasebesi yalnızca teknik bir uygulama değil; aynı zamanda mali tablo kullanıcıları için bilgi asimetrisini azaltan, yatırım kararlarını destekleyen ve ekonomik gerçekliğe daha yakın bir raporlama sistemini mümkün kılan stratejik bir araç niteliği taşımaktadır.

Türkiye’de enflasyon muhasebesi, 2004 yılında ilk kez uygulandıktan sonra uzun yıllar rafa kaldırılmış, 2023 hesap döneminden itibaren Vergi Usul Kanunu’nun 298/A maddesi kapsamında yeniden yürürlüğe girmiştir.

Bu dönüş, artan enflasyonist baskıların finansal raporlama üzerindeki bozucu etkilerini gidermeye yönelik önemli bir politika adımı olarak değerlendirilmektedir.

Bu araştırmada, enflasyon muhasebesi uygulamasının işletmelerin kârlılık göstergeleri üzerinde beklenmedik derecede güçlü etkiler yarattığı saptanmıştır. Enflasyon düzeltmesinin ardından EBIT ve EBITDA oranlarında istatistiksel olarak anlamlı artışlar gözlenmiştir. Bu sonuç, literatürde öne sürülen beklentilerin aksini göstermektedir (Kantar vd., 2021; Ulsan, 2001; Boztosun & Yıldırım, 2024). Zira yüksek enflasyon ortamında düzeltme öncesi finansal tablolar, enflasyonun etkisiyle gerçeğe oranla çok daha yüksek (fiktif) kârlar gösterebilmekte; enflasyon muhasebesinin ise bu tür yapay artışları törpüleyerek kârlılık oranları üzerindeki net etkiyi sınırlı tutacağı düşünülmekteydi (Gölbaşı, 2025). Çalışma bulguları, kârlılıktaki artışın doğrudan enflasyon düzeltmesinden değil, firmaların net parasal pozisyonlarından kaynaklanan parasal kazançlardan ileri gelmiş olabileceğine işaret etmektedir. Diğer bir ifadeyle, yüksek borçlu bir firma enflasyon nedeniyle parasal borçlarının reel değerinin düşmesi sonucunda kârlı görünebilir; bu etki EBIT ve EBITDA'nın artmasına yol açabilir. Buna karşılık, parasal olmayan kalemlerin (stoklar, maddi duran varlıklar gibi) enflasyon düzeltmesi ise çoğu durumda kârlılığı sınırlandıran veya nötrleyen yeniden değerlemelerden ibarettir. Dahası, Uluslararası Muhasebe Standardı (UMS) 29 kapsamında enflasyonun parasal kalemlere etkisinden kaynaklanan kazanç veya kayıplar kar/zarar tablosuna yansıtılmaktadır (Güneş & Uysal, 2024). Bu çerçevede, net borç pozisyonuna sahip firmalarda parasal yükümlülüklerin reel değer kaybı sonucunda oluşan parasal kazançların EBIT ve EBITDA'yı beklentilerin üzerinde yükseltmiş olabileceği değerlendirilebilir. Çalışmanın sonuçları, enflasyon muhasebesinin kârlılık üzerinde öngörülenin tersine artırıcı bir etkisi olduğunu göstermiştir. Dolayısıyla, kârlılıktaki artışın enflasyon muhasebesinin şeffaflık sağlayıcı etkisinden ziyade, firmaların bilançolarındaki parasal kalemlerin enflasyon karşısındaki değer kaybından doğan kazançlarla ilişkili olabileceği söylenebilir.

Finansal raporlamada kazanç yönetimi açısından da dikkat çekici bulgular elde edilmiştir. Literatürde çoğunlukla, enflasyon muhasebesinin finansal tabloları daha gerçeğe uygun hale getirerek tahakkuklara dayalı kazanç yönetimini (örn. Toplam Tahakkuklar – TACC oranını) azaltacağı öngörülmektedir (Nyagari, 1977; Yenİsu, 2022; Arda, 2023). Beklenti, enflasyon düzeltmesi sayesinde finansal bilgilerin şeffaflaşması ve yöneticilerin muhasebe oyunları ile kâr rakamlarını manipüle etme imkânının daralması yönündedir (Gökçen, 2023; Kaya, 2023; Barth, 2022). Fakat, bulgularımız bu öngörüye tezat biçimde TACC oranının yükseldiğine, yani kazanç yönetimi uygulamalarının arttığına işaret etmektedir. Enflasyon muhasebesi sonrasında yöneticiler, raporlama sürecindeki belirsizliklerden veya ilk uygulamanın getirdiği esnekliklerden yararlanarak kazançları daha fazla yönetme yoluna gitmiş olabilirler. Bu bulgu, finansal raporlama kalitesi ve yönetsel motivasyonlar bakımından önemlidir. Beklenenin aksine enflasyon düzeltmesi, firmaların finansal tablolarında şeffaflığı artırmak yerine yöneticilere yeni kazanç yönetimi fırsatları sunmuş görünmektedir. Dolayısıyla enflasyon muhasebesinin uygulama biçimi ve yöneticilerin tutumu, raporlama kalitesini geliştirmek için tek başına yeterli olmayabilir; ilave denetim ve gözetim mekanizmalarına ihtiyaç duyulabileceğini göstermektedir.

Kâr rakamlarının nakit akışlarıyla tutarlılık göstermesi yüksek kaliteli ve güvenilir finansal raporlamanın bir göstergesi olarak kabul edilir (Topaloğlu & Korkmaz, 2019; Osman vd., 2023; Akgüç, 2013). Çalışmada, nakit akımları ve muhasebe kârı arasındaki ilişkiyi gösteren CEAR oranına ilişkin bulgular, regresyon analizlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etki ortaya koymamıştır. Enflasyon muhasebesi parasal kalemler üzerinden kârı etkilerken, faaliyet nakit akımlarını aynı ölçüde değiştirmede için CEAR'da anlamlı bir değişim yaratmamış olabilir. Başka bir ifadeyle, net borç pozisyonu yüksek bir firmada enflasyon nedeniyle borçların reel değeri düşerek parasal kazanç sebebi olabilir. Bu kazanç kârı artırmasına rağmen nakit girişine dayanmadığı için nakit akımlarını etkilemeyebilir. Bu nedenle kâr artarken nakit akışları aynı kaldığından kâr–nakit uyumu göstergesi olan CEAR anlamlı biçimde değişmemiş olabilir.

Pozitif Muhasebe Teorisi'ne göre yöneticiler, kendi çıkarlarını maksimize etmek amacıyla finansal raporlama tercihlerini stratejik biçimde şekillendirebilirler (Ulsan & Doğan, 2008). Bu teori çerçevesinde, enflasyon muhasebesi sonrası EBIT ve EBITDA'daki artış ile tahakkuklara dayalı kazanç yönetiminin yükselmesi, yöneticilerin finansal görünümü daha güçlü sunma eğilimiyle uyumludur. Buna karşılık, ROA ve CEAR üzerinde anlamlı bir değişim gözlenmemesi, enflasyon düzeltmesinin bu göstergeleri yöneticilerin lehine manipüle etmeleri için yeterli bir alan yaratmadığını düşündürmektedir.

Bulgularımız, enflasyon muhasebesi uygulamasının istenen şeffaflık ve kalite hedeflerine tam olarak ulaşabilmesi için politika yapıcılar ve düzenleyiciler tarafından kapsamlı ve sistematik destek mekanizmalarının oluşturulması gerektiğini göstermektedir. İlk olarak, finansal tabloların güvenilirliğini sağlamak amacıyla bağımsız denetim süreçlerinin güçlendirilmesi ve enflasyon düzeltmesine ilişkin hesaplamaların doğruluğunu teyit eden daha sıkı gözetim mekanizmalarının uygulanması önem taşımaktadır. Bunun yanında, uygulamada ortaya çıkan yorum farklılıklarını azaltmak için firmalara yönelik pratik uygulama rehberleri, teknik açıklamalar ve örnek hesaplamalar hazırlanmalıdır. Ayrıca, şirket yöneticileri ve muhasebe ekiplerinin enflasyon muhasebesini doğru ve tutarlı şekilde uygulayabilmesi adına kapsamlı eğitim programlarının hayata geçirilmesi gerekmektedir. Son olarak, parasal kazançların ölçümü gibi suiistimale açık alanlara ilişkin standart açıklamalarının netleştirilmesi, uygulamanın şeffaflık ve karşılaştırılabilirlik hedeflerine daha etkin biçimde hizmet etmesini sağlayacaktır.

Bu çalışma, 2020-2024 döneminde Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin verileriyle sınırlıdır. Dolayısıyla bulgular, Türkiye'deki halka açık firmaların bu spesifik dönemdeki deneyimine dayanmaktadır. Farklı sektörlerde, farklı ülkelerde veya daha uzun zaman dilimlerinde enflasyon muhasebesinin etkileri değişiklik gösterebilir. Bu nedenle, gelecekte enflasyon muhasebesi uygulamalarının farklı ekonomik ortamlarda ve genişletilmiş zaman aralıklarında incelendiği yeni çalışmalara ihtiyaç vardır. Özellikle kronik yüksek enflasyona sahip diğer ülkelerde ya da KOBİ gibi halka açık olmayan işletmelerde benzer analizlerin yapılması, elde edilen sonuçların genellenebilirliğini sınavacaktır. Böylelikle enflasyon muhasebesinin çeşitli koşullardaki etkileri daha kapsamlı biçimde anlaşılabilir. Bu çalışmanın bazı metodolojik kısıtları bulunmaktadır. Çalışmada yer alan modellerde firma büyüklüğü ve sektör farklılıkları gibi değişkenler analiz edilen dönemin kısa olması nedeniyle görece durağan kabul edilmiştir. Araştırmada sabit etkiler (FE) modeli tercih edildiğinden ve bu yaklaşım zaman içinde değişmeyen firma karakteristiklerini yapısal olarak kontrol altına alabilmektedir. Bu nedenle, söz konusu değişkenler modele ayrıca dahil edilmemiştir. Bu doğrultuda gelecek araştırmalarda, enflasyon muhasebesinin etkilerini daha kapsamlı biçimde değerlendirmek amacıyla modele firma büyüklüğü, finansal kaldıraç, aktif devir hızı, sektöre özgü rekabet göstergeleri gibi farklı kontrol değişkenlerinin dahil edilmesi önerilmektedir.

Bu çalışma, Türkiye'nin güncel yüksek enflasyon döneminde finansal raporlama uygulamalarını analiz ederek enflasyon muhasebesinin finansal oranlar üzerindeki etkisini bütüncül bir perspektifle ortaya koymuştur. Literatürde, enflasyon muhasebesinin kârlılık ve kazanç kalitesi üzerindeki etkilerine dair şimdiye dek sınırlı sayıda ampirik bulgu mevcutken, elde ettiğimiz sonuçlar bu boşluğun doldurulmasına katkı sağlayarak literatüre yeni içgörüler sağlamaktadır. Özellikle, enflasyon muhasebesinin hem kârlılık göstergelerini hem de kazanç yönetimi düzeyini ve nakit akımlarıyla kâr uyumunu eş zamanlı etkilediğini göstererek, bu uygulamanın firma performansı ve raporlama kalitesi üzerindeki kapsamlı etkilerini ortaya konulmuştur. Bu yönüyle araştırmamız, enflasyon muhasebesi literatürüne güncel ve derinlikli bir bakış açısı kazandırmakta; politikacılar, düzenleyiciler ve akademisyenler için enflasyonist ortamlarda finansal raporlama davranışlarını daha iyi anlama noktasında değerli bir referans oluşturmaktadır.

Kaynaklar

- Acer, H., Kazak, G., & Erdemir, N. K. (2024). Enflasyon Muhasebesi Kavramı ve Temalar Üzerine VOSviewer İle Bibliyometrik Analiz. *İSMMM Mali Çözüm Dergisi*, 34(183), 769-790.
- Akçay, S. (2024). Türkiye'de yeniden yüksek enflasyon nedeniyle enflasyon muhasebesi süreci ve bir uygulama. *Malatya Turgut Özal Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 104-123.
- Akdoğan, M. U. (2013). Onuncu yılındaki enflasyon düzeltmesi düzenlemelerinin devam eden etkileri. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi (MÖDAV)*, 2013/4, 63-84
- Akdoğan, N., & Aydın, H. (1987). Muhasebe Teorileri. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayın No: 98.
- Akgüç, Öztin (2013), Finansal Yönetim, 9. Baskı, Avcıol Basım, İstanbul.
- Aktaş, R. (2009). Enflasyon muhasebesi uygulamasının KOBİ'ler ile SPK'ya tabi işletmelerin finansal tabloları üzerindeki etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23, 1-15.

- Alley, I., Hassan, H., Wali, A., & Suleiman, F. (2023). Banking sector reforms in Nigeria: an empirical appraisal. *Journal of Financial Regulation and Compliance*, 31(3), 351-378.
- Arda, A. (2023). Enflasyon muhasebesi. *Parion Akademik Bakış Dergisi*, 2(1), 23-32.
- Arzova, S. B. ve Şahin, B. Ş. (2022). Yüksek enflasyonlu ekonomilerde finansal raporlama süreçleri ve enflasyon muhasebesinin finansal tablolara etkisi. *Mali Çözüm*, 32(170), 13-31.
- Ata, F. İ. (2023). Enflasyonun işletmelerin varlık ve finansal yapılarına etkisi: BİST 30 analizi. *Yaşar Üniversitesi E-Dergisi*, 18(72), 526-546.
- Atasel, O. Y. (2023). Serbest Nakit Akışları ve Nakit Akış Oranları ile Kârlılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *İşletme Akademisi Dergisi*, 4(1), 52-67.
- Atılğan, Ö. (2017). Yönetim kurulu büyüklüğü, bağımsız üye oranı ve kadın üye oranı ile finansal performans ilişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 32(2), 315-354.
- Aydeniz, E. (2009). Makroekonomik göstergelerin firmaların finansal performans ölçütleri üzerindeki etkisinin ölçülmesine yönelik bir araştırma: Imkb'ye kote gıda ve içecek işletmeleri üzerine bir uygulama. *Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27(2), 263-278.
- Barro, R. J. (1996). Inflation and growth. Review-Federal Reserve Bank of Saint Louis, 78, 153-169.
- Barth, M. E., Landsman, W. R., & Lang, M. H. (2022). International accounting standards and inflation: Impacts on reporting quality. *Journal of International Accounting Research*, 21(1), 45-66. <https://doi.org/10.2308/JIAR-2022-0010>
- Béland, D., Cantillon, B., Greve, B., Hick, R., & Moreira, A. (2024). Understanding the inflation and social policy nexus. *Social Policy and Society*, 23(1), 149-162.
- Berber, M., & Artan, S. (2004). Türkiye'de Enflasyon-Ekonomik Büyüme İlişkisi:(teori, literatür ye uygulama). *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 18(3-4).
- Bo, J. (2009). An empirical study on information content of accounting earnings and cash flow. *Journal of Modern Accounting and Auditing*, 5(7), 44.
- Bouwens, J., De Kok, T., & Verriest, A. (2019). The prevalence and validity of EBITDA as a performance measure. *Comptabilite Controle Audit*, 25(1), 55-105.
- Bozkurt, N. (2000). Mali Tablolarda İşletme Yönetimleri Tarafından Yapılan Muhasebe Hileleri, *Muhasebe Finansman Dergisi*, 12, 147-150.
- Boztosun, D., & Yıldırım, A. (2024). Enflasyonun Kâr Payı Ödemelerine Etkisi: Bist Üzerine Bir Uygulama. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (42), 189-206.
- Çıtak, N. (2009), "Yaratıcı Muhasebe Hileli Finansal Raporlama Mıdır?", *Mali Çözüm*, Sayı 91, ss. 81-110.
- Doğan, Ö. (2023). Enflasyon Muhasebesi İle İlgili Yasal Düzenlemelerin Finansal Raporlama Çerçevesi Kapsamında Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi. *Malatya Turgut Özal Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 190-209.
- Easterbrook, F. H. (1984). Managers' Discretion and Investors' Welfare: Theories and Evidence. *Del. J. Corp. L.*, 9, 540.
- Espahbodi, H., Espahbodi, R., John, K., & Xin, H. C. (2022). Earnings management in the short-and long-term post-regulation periods. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 58(1), 217-244.
- Fatima, K., Javaid, A., & Karamat, M. (2023). Trends in Earning Management (EM) Practices: A Cross Country and Industrial Analysis. *Journal of Finance and Accounting Research*, 5(1).
- Gençoğlu, Ü. G., & Ertan, Y. (2012). Muhasebe kalitesini etkileyen faktörler ve Türkiye'deki durum. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (53), 1-24.
- Gökçen, A. (2023). 555 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ve TMS 29 standardı kapsamında enflasyon muhasebesi üzerine bir değerlendirme. <https://dergipark.org.tr/en/download/articlefile/4192931>

- Gölbaşı, S. (2025), Enflasyon Nedir, Türkiye’ De Enflasyon Ve Enflasyonun İşletmeler Üzerindeki Etkileri, <https://www.golbasimusavirlik.com/enflasyon-nedir-turkiye-de-enflasyon-ve-enflasyonun-isletmeler-uzerindeki-etkileri/>
- Guth, A. H. (2000). Inflation and eternal inflation. *Physics Reports*, 333, 555-574.
- Güneş, R., & Uysal, M. (2024). 555 Sıra No. lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ ve TMS 29 Standardı Kapsamında Enflasyon Muhasebesi Üzerine Bir Değerlendirme. *Uşak Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(2), 1-21.
- Han, Z. (2024). Asymmetric information and misaligned inflation expectations. *Journal of Monetary Economics*, 143, 103529.
- Healy, P. M. and J. M. Wahlen. 'A review of the earnings management literature and its implications for standard setting', *Accounting Horizons*, December 1999, 365–383.
- Iatridis, G., & Lael Joseph, N. (2005). A conceptual framework of accounting policy choice under SSAP 20. *Managerial Auditing Journal*, 20(7), 763-778.
- İnci, E. (2024). Enflasyon düzeltmesine yönelik VUK ve TMS 29 yaklaşım farklılıkları. *Vergi Raporu*, 303, 7–39. <https://vergiraporu.com.tr/upImage/org/1eba302.PDF>
- Kantar, M. A., Hayri, A. B. A. R., & Öndeş, T. (2021). Enflasyonun İşletmelerin Finansal Oranlarına Etkisi: BIST İmalat Sektöründe Bir Uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (90), 1-18.
- Kaya, A. (2023). Yüksek enflasyon ortamlarında finansal raporlama ilkeleri. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Köroğlu, Ç., ve Kacır, A. G. Ü. (2018). Pozitif Muhasebe Teorisinin Gelişimine İlişkin Kavramsal Bir Çalışma. *International Journal of Academic Value Studies*, 4(22), 914-921
- Kramarova, K. (2021). The global problem of inflation and need for inflation adjusted-financial reporting. In *SHS Web of Conferences* (Vol. 129, p. 09010). EDP Sciences.
- Kurt, Y. (2021). İhtiyatlılık ilkesinin finansal sürdürülebilirlik üzerindeki etkisi: BIST uygulaması. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 375-396.
- Molaei, R. (2022). The effect of accounting information quality on cash retention with emphasis on inflation. *Journal of Accounting and Management Vision*, 5(61), 103-114.
- Mustafa, İ. G. E., ve Ögüz, A. A. (2021). EBIT&EBITDA’nın Tanımlanması ve Kullanımına İlişkin Öneriler. *İşletme Akademisi Dergisi*, 2(3), 254-283.
- Myers, J. N., Myers, L. A., & Skinner, D. J. (2007). Earnings momentum and earnings management. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 22(2), 249-284.
- Namazi, M., & Rezaei, H. R. (2012). The effect of inflation rates on the earnings quality of the companies listed on Tehran stock exchange (TSE). *Empirical Research in Accounting*, 2(3), 67-91.
- Nyagari, F. M. (1977). Inflation accounting and present company financial reporting in Kenya fry. *Business and Administration in the University of Nairobi*.
- Osman, A., Pyeman, J., Zakaria, S. Ve Jaafar, M. S. (2023). The Conceptual Study of the Moderating Effect of Inflation Rate on the Relationship between Determinants of Dividend and Dividend Payouts of Publicly Listed Companies in Malaysia. *International Conference on Development and Innovation in Agriculture*
- Özdemir, K., & Kaderli, Y. (2019). Enflasyon Oranı Faiz Oranı Ve Döviz Kurlarında Yaşanan Değişimlerin Firmaların Sermaye Yapısı Üzerindeki Etkisi: Bist 100'deki İmalat Firmaları Üzerine Bir Uygulama. *Turan: Stratejik Arastirmalar Merkezi*, 11(43), 448-453.
- Reyhan, Y. (2025). Enflasyon Muhasebesi Uygulamalarında Parasal Olmayan Kalemlerin Düzeltilmesi Ve Muhasebeleştirilmesi. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 6(1), 24-47.
- Robson, K. (1994). Inflation Accounting And Action At A Distance: The Sandilands Episode. *Accounting Organizations And Society*, 19(1), 45-82. [https://doi.org/10.1016/0361-3682\(94\)90012-4](https://doi.org/10.1016/0361-3682(94)90012-4)

- Schipper, K. (1989). Commentary on earnings management. *Accounting horizons*, 3(4).
- Schreuder, H. (1985). Suitable research: on the development of a positive theory of the business suit. *Accounting, organizations and society*, 10(1), 105-108.
- Sterling, R. R. (1990). Positive accounting: An assessment. *Abacus*, 26(2), 97-135.
- Suadiye, G. (2021). Tahakkukların Kalitesi Ve Tahakkuka Dayalı Kazanç Yönetimi: Bist'te İşlem Gören Şirketler Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 23(2), 302-328.
- Tekin, A., & Kabadayı, N. (2011). Kazanç yönetimi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 14(1-2), 127-159.
- Topaloğlu, E. E. ve Korkmaz, T. (2019). Determination of Micro and Macro Factors Affecting Cash Dividend Payout Policies by Panel Data Analysis: A Research on BIST 100 Index. *Journal of Economics, Finance and Accounting (JEFA)*, 6(1), 1-18.
- Türkoğlu, K., & Bekci, İ. (2023). İşletmelerin finansal performansı üzerine muhafazakâr muhasebenin etkisi: BİST'te bir araştırma. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(2), 479-498.
- Tweedie, D., & Whittington, G. (2009). The debate on inflation accounting. Cambridge Books.
- Uluslan, H. (2001). Enflasyonun Finansal Tablolar Üzerindeki Etkileri ve Türkiye'de Uygulanan Vergisel Önlemler (Ulusal Tez Merkezi) [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. T.C. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Muhasebe Bilim Dalı.
- Uluslan, H., & Doğan, İ. (2008). Muhasebe Politikası Seçimi: Pozitif Muhasebe Teorisi Ve Ekonomik Belirleyiciler-Ampirik Bir Çalışma. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 26(1).
- Vergi Usul Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Pub. L. No. 25332, 5024 5024 (2003).
- Vladu, A. B., Cuzdriorean, D. D., Răchışan, P. R., Groşanu, A., & Berinde, S. R. (2024). Bibliometric Analysis Exploring Real Earnings Management Practices: A Global Review. *STUDIA Universitatis Babes-Bolyai, Negotia*, 69(4).
- Watts, R. L., & Zimmerman, J. L. (1990). Positive accounting theory: a ten year perspective. *Accounting review*, 131-156.
- Yel, T. (2012). Kar Kalitesi Ve Hisse Senedi Getirileri Arasındaki İlişkinin İMKB'DE Test Edilmesi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 8(16), 119-135.
- Yenİsu, E. (2022). Enflasyonun Finansal Tablolara Etkisi ve Enflasyon Muhasebesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(27). <https://doi.org/10.38155/ksbd.1165484>
- Yerdelen Tatoğlu, F. (2018). Panel zaman serileri analizi Stata uygulamalı. Beta Yayınları, 2, 138.